

מועד ניסן תשפ"א

בס"ד

בחינה בהלכות שמחות ח' ניסן תשפ"א

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
4. חלק א' - עיון - 8 שאלות.
- יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
- חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
5. חלק ב' - יישום - 4 שאלות.
- יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
- חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
6. יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. א. האם מקרעין לקטן שמת לו מת ומדוע?
ב. האם קטן שהגיע לגיל חינוך צריך לנהוג דיני אבילות?
ג. האם נוהג דיני קריעה ביו"ט ראשון. יו"ט שני. חול המועד?
2. א. מי שמת בשבת וקברוהו ביום ראשון בבוקר, כיצד ינהגו האבלים לענין הבדלה? תפילת ערבית? שחרית? ברכות השחר?
ב. האם מותר לאונן: לנעול נעלי עור? לישב על כסא? תשמיש המיטה? רחיצה? תספורת? עשיית מלאכה? תספורת? לצאת מפתח ביתו?
3. א. מת ישראל או גוי, האם מותר להנות מתכריכיו? ומניין למדים זאת?
ב. האם מותר להנות משן תותבת? פאה נכרית? טבעות ושרשראות של מת?
ג. האם מותר לקחת עצם ממת כדי לרפאות חולה שיש בו סכנה?
4. א. באר שיטות הראשונים מהו שיסתם הגולל? וכיצד נפסק להלכה?
ב. חשב שנקבר המת והתחיל דיני אבילות רבע שעה לפני השקיעה ואחר כך נודע שנקבר שעה לאחר השקיעה. האם מתחיל למנות אבילות מחדש?
ג. מת לו מת ואינו יודע שעת הקבורה והתחיל דיני אבילות 5 דקות לפני השקיעה וכשלוש שעות אחר הקבורה נודע שנקבר לפני השקיעה. האם עלה לו אותו יום או לא?

עמוד 1 מתוך 2

5. א. האם מותר לפתוח קבר לאחר סתימת הגולל כדי לבדוק אם הביא ב' שערות כשיש עוררים מצד היורשים?
ב. הרוג שנמצא ללא צורת פנים וקברוהו ומתוך הבגדים והכתבים ישנה סבירות שהוא בעלה של אשה שנעדר מספר חודשים ויש לו סימנים בגופו, ועל כן דורשת האשה לפתוח את הקבר לזהותו ולהתירה מחבלי עיגון וגם כדי שבניו יתאבלו ויאמרו עליו קדיש. האם יש מקום להתיר לפתוח את הקבר ומדוע?
6. א. האם אבל מצטרף למניין או לזימון בשלושה או עשרה בסעודת הבראה או במהלך השבעה?
ב. האם האבל מזכיר מעין המאורע בברכת המזון בשבת שבתוך השבעה?
7. א. אבל על אביו או על אשתו. מאימתי מותר לו ליארס או לישא אשה ומדוע?
ב. אשה שמת בעלה. מאימתי מותר לה ליארס ולהינשא ומדוע?
8. קבר מתו שבעה ימים קודם הרגל ונהג דיני שבעה. האם הרגל מבטל ממנו דיני שלושים?, באר כשחל יום השביעי ערב הרגל? כשחל יום השמיני בשבת ערב הרגל? חל יום שביעי בשבת ערב הרגל?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. לפני המרא דאתרא הגיע שאלה מהנהלת חברה קדישא מהמזרח הרחוק: מחמת צפיפות הכבישים רוצה הממשלה לסלול כביש חדש רחב ידים על גבי בית הקברות היהודי הישן. באר איזה פיתרונות הלכתיים יציע להם המרא דאתרא?
10. א. חולה שקטעו הרופאים את רגלו. האם חייבים לקבור את הרגל בחיים חיותו של החולה? והאם מותר לכהן ליכנס לחדר שמונח שם הרגל?
ב. האם יש קפידא לקבור את המתים בבית קברות שראשם לצד זה ורגליהם לצד שנגדו? (כגון ראש לצפון ורגליים לדרום או ראש למערב ורגליים למזרח).
11. א. מי שהוריו בחיים האם יכול לומר קדיש?
ב. מתה אמו, ואביו מבקש שלא יאמר עליה קדיש האם חייב לשמוע בקול אביו?
ג. מי שאין לו בנים ומבקש מבנותיו שיאמרו עליו קדיש, האם צריכות לשמוע בקול אביהם?
12. ראובן שמעון ולוי הגיעו אל רב העיר וסיפרו לו בצער רב שנפטרו לאחרונה קרוביהם ורק עתה נודע להם מכך. לראובן נפטר אחיו לפני 20 יום. לשמעון נפטר אחיו לפני 40 יום. וללוי נפטר אביו לפני 50 יום. כיצד יורה להם רב העיר לענין קריעה ודיני אבילות?

* * *

עמוד 2 מתוך 2